

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра інтелектуальної цифрової економіки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу
FOREIGN ECONOMIC ASPECTS OF BUSINESS

рівень вищої освіти – другий (магістерський)

тип дисципліни – обов'язкова

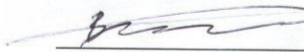
мова викладання – українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу» є однією зі складових комплексної підготовки фахівців в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.
«25» 04 2025 року. – 13 с.

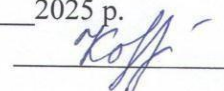
Розробник: Рогов В.Г., кандидат економічних наук, доцент

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу» узгоджено з гарантом освітньої програми «Міжнародна економіка», к.е.н., доцент

 В'ячеслав РОГОВ

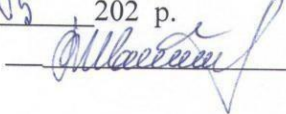
Проект робочої програми навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу» розглянуто на засіданні кафедри інтелектуальної цифрової економіки

Протокол № 5 від «28» 04 2025 р.

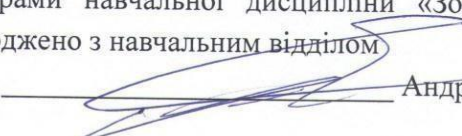
Завідувач кафедри к.е.н., доцент Оксана КОРНІЄНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу» розглянуто методичною радою Факультету економіки та екології моря

Протокол № 10 від «14» 05 2025 р.

Голова к.е.н., доцент Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 5 від «21» 05 2025 р.

Голова НМР НУК Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025 рік

© Рогов В.Г.

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	5
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування	9
Форми поточного та підсумкового контролю	10
7. Критерії оцінювання результатів навчання	12
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	12
10. Рекомендовані джерела інформації	12

ВСТУП

Анотація

Дисципліна "Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу" поглиблено розкриває принципи, механізми та інструменти здійснення зовнішньоекономічних операцій, акцентуючи увагу на правовому регулюванні міжнародної торгівлі та інвестиційної діяльності, а також специфіці ведення бізнесу з іноземними партнерами.

У межах курсу студенти детально ознайомлюються з різноманітними формами зовнішньоекономічної діяльності, що охоплюють експорт, імпорт, спільне підприємництво, іноземне інвестування та інші складніші моделі міжнародної співпраці. Поглиблено розглядаються питання міжнародної торговельної політики, митного регулювання, валютного контролю, міжнародних платіжних систем та комплексного управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності. Особливу увагу приділено аналізу міжнародного ринкового середовища з урахуванням глобальних тенденцій, стратегічному вибору зовнішньоекономічної поведінки підприємства та поглибленим практичним аспектам підготовки і реалізації зовнішньоекономічних контрактів.

Ключові слова: міжнародна торгівля, експорт, імпорт, митне регулювання, зовнішньоекономічний контракт, міжнародний маркетинг

Abstract

The discipline "Foreign Economic Aspects of Business" provides an in-depth exploration of the principles, mechanisms, and tools for conducting foreign economic operations, with a focus on the legal regulation of international trade and investment activities, as well as the specifics of doing business with foreign partners.

Within the course, students gain a comprehensive understanding of various forms of foreign economic activity, including export, import, joint ventures, foreign investment, and other more complex models of international cooperation. The course provides an in-depth study of issues related to international trade policy, customs regulation, currency control, international payment systems, and comprehensive risk management in foreign economic activity. Special attention is given to the analysis of the international market environment in the context of global trends, the strategic selection of a company's foreign economic behavior, and the advanced practical aspects of preparing and executing foreign economic contracts.

Keywords: international trade, export, import, customs regulation, foreign economic contract, international marketing

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньокваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>D «Бізнес, адміністрування та право»</u>	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність D7 «Торгівля»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 7	Освітній рівень: другий (магістерський)	30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	10 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		105 год.	130 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу» є формування у студентів комплексного розуміння принципів функціонування світової економіки та зовнішньоекономічних відносин, механізмів організації та регулювання міжнародної торгівлі й інвестицій, а також розвиток практичних навичок здійснення зовнішньоекономічних операцій, аналізу міжнародного ринкового середовища, управління ризиками та вибору ефективних стратегій виходу на зовнішні ринки.

Відповідно до освітньо-професійної програми студенти набувають таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.

СК3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

Завданням вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу» є забезпечення студентів знаннями, навичками та компетенціями, необхідними для самостійного здійснення зовнішньоекономічних операцій, аналізу міжнародного ринкового середовища, розробки і реалізації зовнішньоекономічних стратегій підприємства, оформлення зовнішньоекономічних контрактів, а також для ефективного управління ризиками у сфері міжнародної діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення даної дисципліни є «Практикум з іншомовного спілкування», «Економічне управління персоналом», «Венчурний капітал та інноваційне підприємництво», «Управління портфелем інвестицій».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів таких результатів навчання:

ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

ПРН 15. Керувати проектом розвитку підприємницької діяльності на внутрішньому та зовнішньому ринках із застосуванням новітніх методів управління.

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, принципи та сучасні тенденції зовнішньоекономічних відносин [1, с. 145], [2, с. 789 — 805].

Тема 2. Теоретичні засади міжнародної торгівлі [3, с. 112], [4, с. 201 — 215].

Тема 3. Міжнародні торговельні відносини [5, с. 89], [6, с. 45].

Тема 4. Міжнародні фінансові відносини [7, с. 167], [8, с. 143-185].

Тема 5. Правове регулювання зовнішньоекономічних відносин [9, с. 32 — 48].

Тема 6. Маркетинг на міжнародних ринках [10, с. 189], [11, с. 255 — 270].

Тема 7. Ризики та їх управління в міжнародному бізнесі [12, с. 132 — 135], [13, с. 125 — 128].

Тема 8. Міжнародна логістика та постачання [14, с. 67], [15, с. 211 — 228].

Тема 9. Крос-культурний менеджмент [16, с. 901–918].

Тема 10. Інновації та технологічний прогрес в зовнішньоекономічній діяльності [17, с. 1782 — 1795].

Тема 11. Глобальні виклики міжнародного бізнесу [18, с. 130 — 162].

Тема 12. Етика та соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі [19, с. 215 — 243].

Тема 13. Організація роботи із усунення конфліктів між сторонами зовнішньоекономічного контракту [19, с. 273 — 294].

Тема 14. Аналіз зовнішньоекономічних відносин [20, с. 105], [21, с. 412 — 427].

Тема 15. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічних відносин [22, с. 88 — 93].

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Разом	у тому числі			разом	у тому числі		
		л	п	сам		л	п	сам
1	2	3	4	5	8	9	10	11
1. Сутність, принципи та сучасні тенденції зовнішньоекономічних відносин	10	2	1	7	10	1	-	9
2. Теоретичні засади міжнародної торгівлі	10	2	1	7	10	-	1	9
3. Міжнародні торговельні відносини	10	2	1	7	10	1	1	8
4. Міжнародні фінансові відносини	10	2	1	7	10	1	1	8
5. Правове регулювання зовнішньоекономічних відносин	10	2	1	7	10	-	-	10
6. Маркетинг на міжнародних ринках	10	2	1	7	10	1	1	8
7. Ризики та їх управління в міжнародному бізнесі	10	2	1	7	10	1	1	8
8. Міжнародна логістика та постачання	10	2	1	7	10	1	1	8
9. Крос-культурний менеджмент	10	2	1	7	10	-	-	10
10. Інновації та технологічний прогрес в зовнішньоекономічній діяльності	10	2	1	7	10	-	-	10
11. Глобальні виклики міжнародного бізнесу	10	2	1	7	10	1	1	8
12. Етика та соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	10	2	1	7	10	-	-	10
13. Організація роботи із усунення конфліктів між сторонами зовнішньоекономічного контракту	10	2	1	7	10	1	1	8
14. Аналіз зовнішньоекономічних відносин	10	2	1	7	10	1	1	8
15. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічних відносин	10	2	1	7	10	1	1	8
Всього:	150	30	15	105	150	10	10	130

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи та сучасні тенденції зовнішньоекономічних відносин	1
2	Теоретичні засади міжнародної торгівлі	1
3	Міжнародні торговельні відносини	1
4	Міжнародні фінансові відносини	1
5	Правове регулювання зовнішньоекономічних відносин	1
6	Маркетинг на міжнародних ринках	1
7	Ризики та їх управління в міжнародному бізнесі	1
8	Міжнародна логістика та постачання	1
9	Крос-культурний менеджмент	1
10	Інновації та технологічний прогрес в зовнішньоекономічній діяльності	1
11	Глобальні виклики міжнародного бізнесу	1
12	Етика та соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	1
13	Організація роботи із усунення конфліктів між сторонами зовнішньоекономічного контракту	1
14	Аналіз зовнішньоекономічних відносин	1
15	Оцінювання ефективності зовнішньоекономічних відносин	1
-	Разом	15

Самостійна робота

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин за формою навчання	
		Денна	Заочна
1	Підготовка до лекцій	30	30
2	Підготовка до практичних робіт	30	60
3	Підготовка до поточного контролю	30	-
4	Підготовка до захисту	15	40
Разом		105	130

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрації

Методами навчання для всіх видів занять є:

робота з контентом – опрацювання доступних джерел інформації, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти; пояснення – вербальне розкриття причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей у розвитку відносин щодо організації бізнесу в умовах третьої та четвертої промислової революції й споживацького мислення, економічної поведінки з огляду на поширення інформаційних технологій; дискусія – обмін судженнями щодо важливих проблем для набуття нових знань, обґрунтування своїх думок, вміння її візуалізації та обстоювати.

Методами навчання для лекційних занять є: лекція – вербальний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованою розумових образів, доведень і узагальнень; ілюстрування – демонстрація та сприйняття фактів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою слайдів, презентацій, відповідних матеріальних носіїв інформації; відеометод – використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання, забезпечення як найлегшого і міцного засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості.

Методами навчання для практичних занять є: практична робота поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків; методи контролю і самоконтролю: контрольні роботи;

контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань та можливі варіанти відповідей на кожне з них).

Методами контролю і самоконтролю є: опитування, модульні контрольні роботи, відповіді на питання тестів.

Засобами оцінювання та методами демонстрації результатів вивчення дисципліни є: усні відповіді на практичних заняттях, презентації виконаних досліджень модульні контрольні роботи у формі відповідей на тестові запитання, контрольна робота і захист, залік.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка навчального курсу складається з оцінок, отриманих студентами впродовж поточного та підсумкового контролю. Вони передбачають оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти та набутих ними практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється на модульних контрольних роботах, які проводиться після завершення чергового змістовного модуля. Модульні контрольні роботи складаються з відповідей на тестові запитання.

Питома вага заключного захисту в загальній системі оцінок – 20 балів. Право здавати захист з дисципліни дається студент, який з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менш 60 балів.

Максимальна оцінка за результатами поточного контролю – 80 балів.

Зарахування кредитів навчального курсу можливе тільки після досягнення результатів, запланованих цією робочою навчальною програмою.

Практичні заняття

Бали	Критерії оцінювання
3	Робота виконана у встановлений термін. Студент самостійно визначає тип завдання і раціонально розв'язує його. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам
2	Робота виконана самостійно з порушенням встановлених термінів. Студент самостійно визначає тип завдання та раціонально розв'язує його. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам
1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент не наводить потрібні формули. Виконує завдання, використовуючи алгоритм. Складений звіт містить неточності та помилки у висновках
0	Студент не розв'язує задачі
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 45 балів (15 завдань по 3 бали за кожне)</i>	

Поточний модульний контроль Відповіді на тести

Частка правильних відповідей, %	100	80	60	40	≤20
Бали	35	28	20	10	0

Оцінювання за результатами поточного контролю

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних завдань	15 × 3 бали = 45 балів	10 × 3 бали = 30 балів
Тестові запитання	35 балів	-
Контрольна робота	-	50
Разом	80	80

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Ві ділення			
Денне		Заочне	
Вид роботи	Бали	Вид роботи	Бали
Практичних занять 15	45	Практичних занять 10	30
Поточний контроль — Тест	35	Контрольна робота	50
Залік — Тест	20	Залік — Тест	20
Разом	100	Разом	100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Під час вивчення дисципліни застосовуються такі технічні засоби: мультимедійний проєктор, інтерактивна дошка, персональний комп'ютер (системний блок, монітор, пристрій введення інформації), планшет або аналогічний девайс, підключений до інтернет через Wi-Fi-модем (роутер). А також: дистанційні платформи MOODLE, Google-клас та програмні інструменти MS Word, MS Excel, MS Power Point.

Вища освіта – чинник досягнення духовної, матеріальної незалежності та соціалізації молоді з обмеженими можливостями. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з курсу «Зовнішньоекономічні аспекти бізнесу» можна знайти за посиланням: <https://sites.google.com/view/ekonuk>.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Krugman P., Obstfeld M., Melitz M. International Trade: Theory and Policy. Harlow: Pearson, 2021. 512 p.
2. Jung J. Digital Transformation in Foreign Trade Operations. Journal of International Business Studies. 2022. Vol. 53(4). P. 789–805.
3. Saunders K., Christodoulides M. Global Market Strategy. Palgrave Macmillan. 2020. 340 p.
4. Valdes-Llaneza A. Entry Mode Strategies in Emerging Markets. International Business Review. 2023. Vol. 32(2). P. 201–215.

5. Jackson J., Charnovitz G. International Trade Law. Cambridge: Cambridge University Press. 2022. 416 p.
6. Legal Challenges in Post-Brexit Trade. European Commission. Brussels. 2021. 56 p.
7. Greenaway D., Milner C. Trade Policy and Economic Integration. Oxford University Press. 2020. 288 p.
8. Сидоров О., Фісуненко Н., Альошина Т. Світова економіка та міжнародні економічні відносини. Дніпро: Арт-Прес. 2023. 400 с.
9. Mavroidis P. State Capitalism and Trade Regulation. World Economy. 2023. Vol. 46(1). P. 32–48.
10. Cateora M., Graham J. Global Marketing Management. New York: McGraw-Hill, 2022. 464 p.
11. Marzanna Witek-Hajduk M., Zaborek P. Zaborek Social Media in Cross-Border Marketing. International Journal of Marketing. 2023. Vol. 41(2). P. 255–270.
12. Sheffi Y. Risk Management in Global Supply Chains. Cambridge: MIT Press, 2021. 294 p.
13. Liegostaieva O. Currency Risk Hedging Strategies. Journal of International Money and Finance. 2023. Vol. 134. P. 125 — 128.
14. VandeWalle D. Negotiating International Contracts. The Hague: Kluwer Law International, 2022. 356 p.
15. Ma S., Chai Y., Jia F. Risk Allocation in Cross-Border Contracts. Journal of International Commercial Law. 2021. Vol. 38(2). P. 211–228.
16. Lewandowska A., Berniak-Wozny J., Ahmad N. Innovation and Competitiveness in SMEs. Journal of Small Business Management. 2021. Vol. 59(5). P. 901–918.
17. EU Horizon Program and Tech Transfer. Research Policy. 2022. Vol. 51(8). P. 1782–1795.
18. Cantwell J. Global Innovation Networks. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2020. 312 p.
19. Richman L. Practical Guide to International Trade Contracts. New York: LexisNexis, 2023. 408 p.
20. Primo Braga C. Export Competitiveness: A Strategic Approach. Berlin: Springer, 2022. 268 p.
21. Mbonigaba C., Sujatha S. Import Dependency and Supply Chain Resilience. Supply Chain Management. 2021. Vol. 26(4). P. 412–427.

22. Tallon S. Performance Metrics in International Business. Palgrave Macmillan.
2023. 304 p.